

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

300 joves pelegrins

Avui iniciem el sisè Pelegrinatge Diocesà de Joves, que té com a meta Santiago de Compostel·la. Després d'uns quants anys, tornarem a recórrer un tros del Camí de Santiago. Serà una ocasió propícia per al trobament amb Déu, amb un mateix i amb els altres. Ben segur que hi haurà temps per a caminar, per contemplar el paisatge, per conèixer indrets nous i per dialogar; no hi faltaran les catequesis impartides pels mateixos joves en les que es tractaran diversos temes com la creació, l'èxode, la crida o el testimoni. El moment central de cada dia serà la celebració de l'Eucaristia, centre de la vida del pelegrí i de la vida de l'Església; i també complirem el ritu jacobeu més emocionant i més antic, l'abraçada a l'Apòstol, un ritu que d'alguna manera ajuda a sentir la proximitat física de sant Jaume després dels sacrificis que comporta el pelegrinatge.

El Camí de Santiago és un camí amb una gran tradició històrica i que al llarg de la història l'han recorregut milions de pelegrins i que està impregnat d'un profund sentit religiós. Es tracta d'un pelegrinatge d'origen medieval que té com a finalitat visitar el sepulcre de l'apòstol sant Jaume el Major que, segons una tradició constant, actualment es troba a la cripta de la Catedral de Santiago de Compostel·la. Pels voltants de l'any 820 es produeix la troballa de la tomba de sant Jaume el Major per part d'un ermità que vivia a Solovio, en el bosc de Libredón. El bisbe de l'antiga diòcesi d'Íria Flavia, Teodomir, visita aquell lloc, identifica el túmul de l'Apòstol i immediatament es proce-

deix a la construcció d'un lloc sagrat per a venerar les seves restes. El rei Alfons II va visitar el sepulcre i va notificar el fet a tota la cristiandat i, al mateix temps, va edificar el primer santuari que tenia la tomba de l'Apòstol a la seva capçalera. El papa Lleó III també dona compte del descobriment. Els primers pelegrins notables coneguts són els reis d'Astúries Alfons II i Alfons III, juntament amb la Cort d'Oviedo.

Al segle X comencen a arribar pelegrins procedents de tot Europa i Santiago es consolida com a centre de pelegrinatge universal entre el segle XI i el segle XIII. El pelegrinatge a Santiago tindrà un enorme esplendor al llarg de tota l'Edat Mitjana. Arribaven pelegrins de França, Itàlia, del centre i l'est d'Europa, Anglaterra, Alemanya, fins i tot d'Islàn-

dia. I, com era de suposar, de tota Hispània. Els monjos de Cluny varen col·laborar-hi rebent els pelegrins en els seus monestirs; també varen destacar en l'assistència i l'acolliment que feren figures exemplars de caritat com sant Domènec de la Calçada i sant Joan Ortega, o llocs com el santuari de Santa Maria del Camí; al mateix temps va comptar amb una xarxa d'hospitals fundats per reis, nobles i burgesos de les ciutats. La història també ens parla del pelegrinatge de sant Francesc d'Assís a la tomba de l'Apòstol l'any 1214. Tot aquest fenomen va quedar reflectit en el *Còdex Calixtí*, llibre del segle XII que descriu l'ambient de l'època al voltant del Camí de Santiago i que és, en el fons, la primera guia de pelegrins.

La història del Camí de Santiago transcorre de manera paral·lela a la història d'Europa. En el segle XVI experimentarà una crisi profunda, però en el segle XVII es reactivarà. Tornarà a agafar embranzida a finals del segle XIX i començaments del XX, sobretot gràcies a l'acció pastoral dels arquebisbes Miquel Payà i Rico i Josep Maria Martín Herrera. La Guerra Civil Espanyola (1936-1939) i una Europa sumida en dues guerres mundials amb la tensió de la posterior «guerra freda», varen tenir efectes negatius. Tot i això, a mesura que el segle XX avançava, el pelegrinatge a Santiago es va anar recuperant paulatinament, i actualment centenars de milers de persones de totes les edats, procedències i condicions socials pelegrinen a Santiago, entre els quals hi haurà enguany tres-cents pelegrins joves de la nostra diòcesi.

ENTREVISTA

Vèncer el consumisme

CARLES ARMENGOL

La manera de consumir ens configura com a persones, i el consumisme de tota una societat està vinculat a la crisi social i ambiental que s'està patint a escala global i que ens urgeix a canviar la nostra manera de viure. Conscient d'això, el mestre, educador social i pedagog Carles Armengol es proposa en el llibre *Canviar el consum per canviar la vida* (Ed. Claret) conscienciar-nos sobre el canvi en els nostres hàbits i descobrir-nos fins a quin punt ens és urgent aplicar-los.

El consumisme ens està fent més pobres com a persones?

El consumisme és un estil de vida que consisteix a cercar la resposta a totes les nostres necessitats en la compra o en el consum de quelcom aliè a nosaltres. Tot acaba esdevenint objecte de consum, que usem i llancem. No només l'aliment o el vestit, sinó la cultura, les mateixes relacions humanes o fins i tot l'espiritualitat. Aquesta dinàmica ens fa cercar la solució de tot fora de nosaltres mateixos, no ens fa créixer i ens empobreix, i la nostra experiència de vida es va fent superficial.

Què proposa per ajudar al canvi en els nostres estils de vida?

L'estil de vida és fruit d'un conjunt de circumstàncies de l'entorn —econòmiques, socials, culturals...—, però també de decisions o manca de decisions nostres. Sovint aquest estil de vida consumista és una dinàmica en què estem immersos i de la qual no acabem de ser conscients. Un primer pas és ser-ne conscients. Una proposta educativa sobre el consum implica prendre consciència de perquè i com consumim i, des d'aquesta consciència, avançar cap a un consum responsable.

El llibre és una interpel·lació directa als cristians...

La interpel·lació s'adreça a tots els educadors —en especial als cristians, seguint el missatge de la *Laudato si'* del papa Francesc— i a tota la humanitat. Afrontem problemes globals que requereixen una intervenció de tots. Com a seguidors de Jesús ens hem de sentir particularment preocupats per la crisi social i mediambiental que vivim, i que té arrels en comportaments contraris als ensenyaments cristians.

Oscar Bardaji i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Refer el Crist mutilat

Vaig coincidir amb un jove cristià força implicat en activitats de grups de fe i en activitats de compromís que la refermen. Portava una estranya creu de fusta al coll, que penjava d'un senzill cordó. Era una figura estilitzada del Crist, però d'un Crist mutilat. Li faltava part d'una de les dues cames. Li vaig preguntar el perquè i m'explicà: «Me la va donar un jove que està fent un voluntariat de llarga durada a Cambodja. Va ser fa uns dies a Barcelona per raons relacionades amb la missió que té encomanada. Em va donar raó d'aquesta mutilació. Aquell país va sofrir una terrible guerra que va deixar moltes ferides espirituals i materials. D'aquestes darreres, la més punyent, les mines antipersones enterrades i que són les que han deixat mutilades, i sovint impossibilitades, moltes persones de totes les edats, en especial, però, infants i joves. Des de diverses iniciatives intentem donar-hi resposta. El Crist sense cama vol recordar el mal que van fer aquestes mines i les conseqüències que pateixen els afectats per la seva explosió.»

Acabada l'explicació, li vaig preguntar: «Però, a més del que m'has dit, deu tenir també un sentit més obertament

espiritual, oi?». Respongué sense dubtar: «Si bé és cert que el Crist de la creu de Cambodja és una referència concreta a les mines antipersona, el seu sentit va més enllà: és el Crist trencat una i altra vegada per la falta d'estimació i d'amor i, també, el Crist, el Fill, que assumeix el sofriment humà, el Crist que acull, el Crist que ens mou a la missió, al compromís.»

La reflexió del jove i el seu compromís, i el dels joves voluntaris que són a Cambodja, al costat dels afectats per les mines antipersones, fa pensar. Han trobat una oportunitat de vida personal en la creu que és per a molts, també, una oportunitat de vida i llum per lliurar-li les pèrdues personals i, així, sanar les pròpies ferides. La Creu que crida al compromís convidant els joves, des de la contemplació del Crist trencat, a sentir la crida a la missió aquí o allà, a refer el Crist total per ajudar a descobrir la misericòrdia de Déu i la seva justícia, que ha d'arribar a tots. Escoltar una i altra vegada les paraules de Jesús quan afirma: «El rei els respondrà: En veritat us ho dic: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho fèieu a mi» (Mt 25, 40).

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

La canción de cuna de Dios

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

La celebració de la Vigília de Pentecostés en el Vaticà cautivó a los participants. En aquell clima de oració, hubo muchos detalles que señalaban un gran anhelo de Francisco: «¡Cuánto me gustaría!», manifestaba el Papa; ¿de qué se trataba?, escuchaban atentos. Él mostró su gran deseo de que la Iglesia sea reconocida «por este *más (magis)* de misericordia, por este *más* de humanidad y de ternura, que tanto se necesitan!». Así añadía: «Nos sentiríamos como en casa, en la *casa materna*, donde siempre se es bienvenido, y a donde siempre se puede volver.»

Recordamos que en una de las misas matutinas en la capilla de la Casa de Santa Marta (11-12-2014), comentando al profeta Isaías (41,13-20), Francisco nos enseñaba que Dios se nos pre-

senta como una mamá que acaricia a su hijito, que lo acerca a ella. «Dios hace así: es la ternura de Dios», nos ama tiernamente y nos salva haciéndose cercano a su pueblo.

A María, que canta la misericordia del Señor, le pedimos que nos ayude a sentir que el Señor «nos ama con ternura», a entrar «más al fondo de la experiencia de *esta ternura Dios*, de *este Dios* que nos canta a cada uno de nosotros una canción de cuna, como una mamá».

Acojamos el don del Espíritu que «nos transforma en Iglesia-seno de misericordia, es decir, en una *madre de corazón abierto!*». Tomados de la mano del Señor, lleguemos hasta nuestros hermanos más cercanos «para escuchar su necesidad de salvación, el grito que llega hasta Él».

Lectures de la missa diària i santoral

22. □ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [Ct 3,1-4a (o bé: 2Co 5, 14-17) / Sl 62 / Jn 20,1.11-18]. Santa Maria Magdalena (de Magdala), deixebra de Jesús. Sant Teòfil, pretor romà mr.; sant Mene-lau, abat.

23. □ Dimarts [Ga 2,19-20 / Sl 33 / Jn 15,1-8]. Santa Brígida (Suècia, 1303 - Roma, 1373), rel. viuda, fund. Institut del Salvador i copatrona d'Europa. Sant Bernat d'Alzira i santes Maria i Gràcia, mrs.; santa Cunegunda, rel. franciscana.

24. ■ Dimecres [Ex 16,1-5.9-15 / Sl 77 / Mt 13,1-9]. Sant Víctor, mr.; sant Borís, mr.; santa Cristina, vg. i mr.; beates Pilar, Maria-Àngels i Teresa, vgs. carmelitanes i mrs. a Guadalajara.

25. ■ Dijous [Ac 4,33;5,12.27-33;12,1b-2 (o bé: Ac 11,19-21; 12,1-2.24) / Sl 66 / 2Co 4,7-15 / Mt 20,20-28]. Diada de Sant Jaume (anomenat el Major), apòstol (†44, per Pasqua), de Betsaida, germà de Joan (fills de Zebedeu), patró d'Espanya. Santa Valentina, vg. i mr.

26. □ Divendres [Ex 20,1-17 / Sl 18 / Mt 13,18-23]. Sant Joaquim i santa Anna, pares de la Verge Maria (tradicció iniciada s. II).

27. ■ Dissabte [Ex 24,3-8 / Sl 49 / Mt 13,24-30]. Sant Cugat (Cucufate), mr. barceloní (s. IV), d'origen africà, venerat, entre altres indrets, a Sant Cugat del Vallès. Santes Juliana i Sempronia, vgs. i mrs. de Mataró, patrones d'aquesta ciutat; sant Pantaleó, metge mr.; sant Celestí I, papa (422-432); sant Aureli, mr.; santa Natàlia, mr.

28. ■ † Diumenge vinent, XVII de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [Gn 18,20-32 / Sl 137 / Col 2,12-14 / Lc 11,1-13]. Santa Caterina Thomàs, vg. agustina, de Mallorca; sant Víctor I, papa africà i mr.; beat Urbà II, papa francès, 1088-1089); sants Nazari i Cels, mrs.; sant Ursus, abat; sant Pere Poveda, prev. i mr., fundador de la Institució Teresiana.

DIUMENGE XVI DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del llibre del Gènesi (Gn 18,1-10a)

En aquells dies, el Senyor s'aparegué a Abraham a l'alzina de Mambré. Abraham seia a l'entrada de la tenda, quan la calor del dia era més forta. Alçà els ulls i veié tres homes aturats davant d'ell. Així que els veié corregué a rebre'ls des de l'entrada de la tenda, es prosternà, inclinà el front fins a terra i digué: «Senyor, si m'heu concedit el vostre favor, us prego que no passeu sense aturar-vos amb el vostre servent. Permeteu que portin aigua per rentar-vos els peus i reposeu a l'ombra de l'alzina. Entretant aniré a buscar unes llesques de pa i refareu les vostres forces per a continuar el camí que us ha fet passar prop del vostre servent.»

Abraham entrà de pressa a la tenda i digué a Sara: «Corre, pren tres mesures de farina blanca, pasta-la i fes-ne panets». Després corregué cap al ramat, trià un vedell tendre i gras i el donà al mosso perquè el preparés de seguida. Quan tot era a punt, prengué mató, llet i el vedell, els ho serví i es quedà dret al costat d'ells sota l'ombra de l'alzina, mentre ells menjaven. Llavors li preguntaren: «¿On és Sara la teva esposa?» Abraham respongué: «És dintre la tenda». Ell li digué: «L'any que ve tornaré aquí, i Sara, la teva esposa, haurà tingut un fill».

Salm responsorial (14)

R. *Senyor, ¿qui podrà estar-se a casa vostra?*

¿Qui podrà viure a la muntanya sagrada? / El qui obra honradament / i practica la justícia, / diu la veritat tal com la pensa; / quan parla, no escampa calúmnies. R.

Mai no fa mal al proïme, / ni carrega a ningú res infamant, / compten poc als seus ulls els descreguts, / honra i aprecia els fidels del Senyor. R.

No fia els seus diners a interès, / ni es ven per condemnar cap innocent. / El qui obra així, mai no caurà. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses (Col 1,24-28)

Germans, ara estic content de patir per vosaltres. Així continuo en la meua pròpia carn allò que encara falta als sofriments del Crist en bé del seu cos que és l'Església. Ara jo soc servidor d'aquesta Església: Déu m'ha confiat la missió de dur a terme en vosaltres les seves promeses, el seu misteri secret, que d'ençà que existeixen els segles i les generacions humanes ell guardava amagat, però que ara ha revelat al seu poble sant. Déu ha volgut fer-li conèixer la riquesa i la grandesa d'aquest misteri que ell es proposava a favor dels qui no són jueus. El propòsit de Déu és aquest: que Crist, l'esperança de la glòria que ha de venir, estigui en vosaltres. Nosaltres l'anunciem. Sense fer distincions, amonestem tots els homes i els instruïm en tots els secrets de la saviesa per conduir-los al terme del seu desplegament en Crist.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 10,38-42)

En aquells temps, Jesús entrà en un poblet, i l'acolli una dona que es deia Marta. Una germana d'ella que es deia Maria, asseguda als peus del Senyor, escoltava la seva paraula, mentre Marta estava molt atafegada per obsequiar-lo. Marta, doncs, vingué i digué: «Senyor, ¿no us fa res que la meua germana m'hagi deixat sola a servir? Digueu-li, si us plau, que m'ajudi». El Senyor li respongué: «Marta, Marta, estàs preocupada i neguitosa per moltes coses, quan només n'hi ha una de necessària. La part que Maria ha escollit és la millor, i no li serà pas presa».

Lectura del libro del Gènesis (Gén 18,1-10a)

En aquellos días, el Señor se apareció a Abrahán junto a la encina de Mambré, mientras él estaba sentado a la puerta de la tienda, en lo más caluroso del día. Alzó la vista y vio tres hombres frente a él. Al verlos, corrió a su encuentro desde la puerta de la tienda, se postró en tierra y dijo: «Señor mío, si he alcanzado tu favor, no pases de largo junto a tu siervo. Haré que traigan agua para que os lavéis los pies y descanséis junto al árbol. Mientras, traeré un bocado de pan para que recobréis fuerzas antes de seguir, ya que habéis pasado junto a la casa de vuestro siervo». Contestaron: «Bien, haz lo que dices». Abrahán entró corriendo en la tienda donde estaba Sara y le dijo: «Aprisa, prepara tres cuartillos de flor de harina, amásalos y haz unas tortas». Abrahán corrió enseguida a la vacada, escogió un ternero hermoso y se lo dio a un criado para que lo guisase de inmediato. Tomó también cuajada, leche y el ternero guisado y se lo sirvió. Mientras él estaba bajo el árbol, ellos comían. Después le dijeron: «¿Dónde está Sara, tu mujer?». Contestó: «Aquí, en la tienda». Y uno añadió: «Cuando yo vuelva a verte, dentro del tiempo de costumbre, Sara habrá tenido un hijo».

Salmo responsorial (14)

R. *Señor, ¿quien puede hospedarse en tu tienda?*

El que procede honradamente / y practica la justicia, / el que tiene intenciones leales / y no calumnia con su lengua. R.

El que no hace mal a su prójimo / ni difama al vecino. / El que considera despreciable al impío / y honra a los que temen al Señor. R.

El que no presta dinero a usura / ni acepta soborno contra el inocente. / El que así obra nunca fallará. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Colosenses (Col 1,24-28)

Hermanos:

Ahora me alegro de mis sufrimientos por vosotros: así completo en mi carne lo que falta a los padecimientos de Cristo, a favor de su cuerpo que es la Iglesia, de la cual Dios me ha nombrado servidor, conforme al encargo que me ha sido encomendado en orden a vosotros: llevar a plenitud la palabra de Dios, el misterio escondido desde siglos y generaciones y revelado ahora a sus santos, a quienes Dios ha querido dar a conocer cuál es la riqueza de la gloria de este misterio entre los gentiles, que es Cristo en vosotros, la esperanza de la gloria.

Nosotros anunciamos a ese Cristo; amonestamos a todos, enseñamos a todos, con todos los recursos de la sabiduría, para presentarlos a todos perfectos en Cristo.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 10,38-42)

En aquel tiempo, entró Jesús en una aldea, y una mujer llamada Marta lo recibió en su casa. Esta tenía una hermana llamada María, que, sentada junto a los pies del Señor, escuchaba su palabra. Marta, en cambio, andaba muy afanada con los muchos servicios; hasta que, acercándose, dijo: «Señor, ¿no te importa que mi hermana me haya dejado sola para servir? Dile que me eche una mano». Respondiendo, le dijo el Señor: «Marta, Marta, andas inquieta y preocupada con muchas cosas; sólo una es necesaria. María, pues, ha escogido la parte mejor, y no le será quitada».

Marta i Maria

MN. MARCOS ACEITUNO DONOSO

Crist a casa de Marta i Maria (1655) de Johannes Vermeer. Galeria Nacional d'Escòcia a Edimburg

Tal com vàrem anunciar el diumenge anterior, prosseguim amb aquest tríptic que l'evangelista sant Lluç ens ofereix: com s'articula en la vida del cristià la vida activa, la contemplació i la intensitat de la pregària. Avui ens centrem en el valor de la vida contemplativa.

Jesucrist coneix la nostra condició i flaqueja. Per això, en aquest diumenge, el Senyor ens recorda que està molt bé implicar-se en el desenvolupament material dels nostres congèneres, però no cal oblidar mai una cosa: que no tenim només cos, també tenim ànima. L'ànima és principi de vida infós per Déu Creador en les criatures. Ara bé, si ho entenem en un sentit més ampli, ho podem aplicar a la nostra actuació. D'aquesta manera, doncs, podem afirmar que l'ajut material és el *cos* d'allò que fem, mentre que la intenció que ens motiva és l'*ànima* d'allò que fem. I Crist ens indica quin és la nostra ànima: gaudir de la presència gratuïta i amorosa del Senyor enmig nostre, que ha vingut gratuïtament i amorosament a connectar-nos amb la bondat de Déu, la grandesa de Déu i el seu inefable amor.

Hi ha una expressió molt eloqüent en l'evangeli d'avui, que ens indica quin és el camí d'aquesta contemplació: «Estar als peus de Jesús». Estar als peus és un modisme per indicar la condició de deixeble. Marta, i sobretot avui Maria de Betània, són deixebles del Senyor. I Lluç avui fa visible la dimensió serena i tranquil·la de la nostra vida creient: escoltant el Senyor, Maria de Betània ha escollit allò que és la porció millor de la vida cristiana, l'amor i la companyia de Crist.

Així doncs, fem visible l'ànima de la nostra vida en la nostra pròpia agenda: dediquem temps per estar als peus del Diví Mestre i gaudir de les seves paraules i la seva presència.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest diumenge 21, a les 13 h. Missa patronal i benedicció d'un *Cruceiro* a l'església de Sant Jaume del Pla del Bonaire (Terrassa).

Del diumenge 21 al diumenge 28. Pelegrinatge diocesà de Joves a Santiago de Compostel·la.

de Sant Pere Octavià a Sant Cugat del Vallès. Després de la celebració saludà les autoritats i el poble fidel.

Festa patronal a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Bigues. El 29 de juny, Mons. Salvador Cristau presidí la Missa de la Festa Major a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Bigues, amb assistència del Sr. Alcalde i altres membres de la corporació municipal.

Festa Major de la ciutat de Terrassa. El diumenge 30 de juny, a les 10 h, a la Catedral del Sant Esperit, Mons. Saiz Meneses presidí la Misa solemne de la Festa Major de Terrassa, en honor dels seus patrons: Sant Pere, Sant Cristòfor i Sant Valentí. Varen concelebrar

el Sr. Bisbe auxiliar, Mons. Salvador Cristau, i diversos preveres. Hi assistí el Sr. Alcalde i la corporació municipal. En acabar la celebració, el Sr. Bisbe acompanyà el Sr. Alcalde en el seguici d'autoritats fins a l'Ajuntament.

Francesc Llonch Soler nou Director general de Càritas Diocesana de Terrassa. El dia 2 de juliol, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses nomenà el Sr. Francesc Llonch Soler, Director general de Càritas Diocesana de Terrassa. Substitueix en el càrrec al Sr. Salvador Obiols Gras. El Sr. Llonch és enginyer tèxtil i empresari en el sector tèxtil.

Informe sobre l'exclusió social. El dia 3 de juliol, a la seu de Càritas Catalunya

(Barcelona), en presència del Cardenal Arquebisbe Mons. Joan Josep Omella, es va presentar l'Informe sobre l'exclusió social a Catalunya preparat per FOESSA. Un 13,3% de la població catalana es troba en risc d'exclusió social amb problemes per al treball, l'habitatge i els medicaments.

Notícies

Festa patronal a la parròquia de Sant Pere de Rubí. El dissabte 29, al matí, Mons. Saiz Meneses presidí la Missa de la Festa Major a la parròquia de Sant Pere de Rubí. En acabar la celebració saludà els feligresos.

Festa patronal a la parròquia de Sant Pere Octavià (Sant Cugat del Vallès). El mateix dia 29, a les 19 h, presidí la Missa de Festa Major a la parròquia

Agenda

Pelegrinatge de joves a Santiago de Compostel·la. Diumenge 21 (sortida a les 22 h); dilluns 22: de Terrassa a Muros; dimarts 23: de Muros a Fistera i de Fistera a Cee; dimecres 24: de Cee a Oliveiroa; dijous 25: Mazaricos (celebració de la Penitència); divendres 26: de Mazaricos a As Maroñas i de As Maroñas a Negreira; dissabte 27: de Negreira a Santiago; diumenge 28: de Santiago a Burgos (Missa i dinar) i de Burgos a Terrassa (arribada a les 00 h, aproximadament). Cada dia hi ha Missa i pregària de Completes; hi ha catequesi i estones d'esbarjo.

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

300 joves peregrinos

Hoy iniciamos la sexta Peregrinación Diocesana de Jóvenes, que tiene como meta Santiago de Compostela. Después de varios años, volvemos a recorrer un tramo del Camino de Santiago. Será una ocasión propicia para el encuentro con Dios, consigo mismo y con los demás. Habrá tiempo para caminar, contemplar el paisaje, conocer nuevos lugares y dialogar; no faltarán las catequesis impartidas por los mismos jóvenes, en las que se abordarán temas como la creación, el éxodo, la llamada o el testimonio; el momento central de cada día será la celebración de la Eucaristía, centro de la vida del peregrino y de la vida de la Iglesia; y también cumpliremos con el más emocionante y antiguo de los ritos jacobeos, el abrazo al Apóstol, un rito que de alguna manera ayuda sentir la cercanía física de Santiago después de los sacrificios que comporta la peregrinación.

El Camino de Santiago es un camino de gran tradición histórica que han recorrido millones de peregrinos a lo largo de la historia y que está impregnado de un profundo sentido religioso. Se trata de una peregrinación de origen medieval cuya finalidad es visitar la tumba del apóstol Santiago el Mayor que, según una tradición constante, actualmente se encuentra en la cripta de la Catedral de Santiago de Compostela. Alrededor del año 820 se produce el hallazgo de la tumba de Santiago el Mayor por parte de un ermitaño que vivía en Solovio, en el bosque de Libredón. El obispo de la antigua diócesis de Iria Flavia, Teodomiro, visita el lugar e identifica el túmulo del Apóstol e inmediatamente se procede a la construcción de un lugar sagrado para venerar sus restos. El rey Alfonso II visitó el sepulcro y notificó el hecho a toda la cristiandad, a la vez que edificó el primer santuario que incluye la tumba del Apóstol en

su cabecera. El papa León III da cuenta asimismo del descubrimiento. Los primeros peregrinos notables conocidos del siglo IX son los reyes astures Alfonso II y Alfonso III, junto con la Corte de Oviedo.

En el siglo X comienzan a llegar peregrinos procedentes de toda Europa y Santiago se consolida como centro de peregrinación universal entre los siglos XI y XIII. La peregrinación a Santiago gozará de un enorme esplendor a lo largo de toda la Edad Media. Llegaban peregrinos de Francia, Italia, centro y este de Europa, Inglaterra, Alemania, incluso de Islandia. Y, por supuesto, de toda Hispania. Los monjes de Cluny colaboraron recibiendo a los peregrinos en sus monasterios; también destacaron en la asistencia y cobijó figuras ejemplares de caridad, como santo Domingo de la Calzada y san Juan Ortega, o lugares como el santuario de la Virgen del Camino; asimismo contó con una red de hospita-

les fundados por reyes, nobles y burgueses de las ciudades. La historia también nos habla de la peregrinación de san Francisco de Asís a la tumba del Apóstol en 1214. Todo este fenómeno quedó plasmado en el *Códice Calixtino*, libro del siglo XII que describe el ambiente de la época en torno al Camino de Santiago y que viene a ser la primera guía de peregrinos.

La historia del Camino de Santiago transcurre paralela a la historia de Europa. En el siglo XVI vivirá una profunda crisis, pero será reactivado en el siglo XVII. Tendrá un nuevo repunte en las décadas finales del siglo XIX y a comienzos del siglo XX, sobre todo gracias a la acción pastoral de los arzobispos Miguel Payá y Rico y José María Martín de Herrera. La Guerra Civil Española (1936-1939) y una Europa sumida en dos guerras mundiales con la tensión de la posterior «guerra fría», tuvieron efectos negativos. No obstante, a medida que avanzaba el siglo XX, la peregrinación a Compostela se fue recuperando paulatinamente, y en la actualidad cientos de miles de personas de todas las edades, procedencias y condiciones sociales peregrinan a Santiago, entre los que este año habrá trescientos peregrinos jóvenes de nuestra diócesis.